

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-335/17

**Neli Valcheva
prieš
Georgios Babanarakis**

(*Varhoven kasatsionen sad* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 – Taikymo sritis – Sąvoka „bendravimo teisės“ – 1 straipsnio 2 dalies a punktas ir 2 straipsnio 7 ir 10 punktai – Senelių bendravimo teisė“

Santrauka – 2018 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo (pirmoji kolegija) sprendimas

Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimas bei vykdymas – Reglamentas Nr. 2201/2003 – Taikymo sritis – Sąvoka „bendravimo teisės“ – Senelių teisė bendrauti su anūkais – Įtraukimas

(Tarybos reglamento Nr. 2201/2003 1 straipsnio 2 dalies a punktas ir 2 straipsnio 7 ir 10 punktai)

2003 m. lapkričio 27 d. Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000, 1 straipsnio 2 dalies a punkte ir 2 straipsnio 7 ir 10 punktuose vartojama sąvoka „bendravimo teisės“ turi būti aiškinama taip, kad ji apima senelių teisę bendrauti su anūkais.

Iš Reglamento Nr. 2201/2003 turinio, struktūros ir tikslo aišku, kad ši sąvoka turi būti aiškinama savarankiškai atsižvelgiant, be kita ko, į šio reglamento parengiamuosius dokumentus ir kitus Sąjungos ir tarptautinės teisės aktus.

Šio reglamento 5 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad jis taikomas „visiems“ sprendimams dėl tėvų pareigų. Pagal to paties reglamento 2 konstatuojamąją dalį bendravimo teisė nustatyta kaip prioritetas.

Iš 2001 m. kovo 27 d. Komisijos darbinio dokumento dėl sprendimų, susijusių su tėvų pareigomis, tarpusavio pripažinimo [COM(2001) 166 *final*] matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas kėlė klausimą, kokie asmenys gali vykdyti tėvų pareigas arba naudotis bendravimo teise. Galiausiai, Sąjungos teisės aktų leidėjas pasirinko variantą, pagal kurį jokiais nuostatomis neturi būti ribojamas asmenų, galinčių vykdyti tėvų pareigas arba naudotis bendravimo teise, ratas.

Taigi, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 65 punkte, atsižvelgiant į su Reglamentu Nr. 2201/2003 susijusius parengiamuosius dokumentus darytina išvada, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas norėjo išplėsti 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1347/2000 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo (OL L 160,

2000, p. 19; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 2430), kuris buvo taikomas tik tėvų ginčams, taikymo sritį ir ketino į ją įtraukti visus sprendimus dėl tėvų pareigų, įskaitant ir bendravimo teisę, neatsižvelgdamas į asmenis, kurie gali ją įgyvendinti, ir nepašalindamas senelių.

Taip pat reikia pažymėti, kad jei teisė bendrauti nebūtų susijusi su visais šiais asmenimis, klausimus dėl šios teisės būtų galėjęs spręsti ne tik pagal Reglamentą Nr. 2201/2003 paskirtas teismas, bet ir kiti teismai, manantys, jog turi jurisdikciją pagal tarptautinę privatinę teisę. Būtų priimami tarpusavyje nesuderinami ar net prieštaringi sprendimai, nes vaiko artimajam suteikta bendravimo teisė galėtų daryti neigiamą poveikį tėvų pareigų turėtojui suteiktai bendravimo teisei.

Taigi tam, kad būtų išvengta tarpusavyje nesuderinamų priemonių priėmimo ir atsižvelgta į svarbesnį vaiko interesą, sprendimą dėl bendravimo teisės turi priimti tas pats, t. y. vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos, teismas.

(žr. 19, 29–32, 35–37 punktus ir rezoliucinę dalį)